

Tamatta akisussaaqataavugut

Naalakkersuisoq Ane Lone Baggerip Inatsisartuni ilaasortap Aqqa Samuelsen § 37 naapertorlugu apequtaanut akissutaata oqaaseqarfiginera.

Ilumoorpoq nunatsinni meeqqat atuarfii kommunit akisussaaffigimmatigit, taamaakkaluartoq kommunit meeqqallu atuarfiisa inuiaqatigiinni ajornartorsiutit tamarluinnaasa aaqqissinnaanngilaat – uani pineqarluni pimmatiginnittarneq. Nalunngilarput pimmatiginnittarneq ataasiakkaanut ajorluinnartumik kinguneqarsinnaasartoo. Ajornanngippallaaqaaq oqassalluni kommunit meeqqallu atuarfiisa suliniuteqarfigissagaat, inuttut, aningaasatigit aammalu pisinnaasassatigit sinaakkutissat pisariaqartut pigineqareernersut qulakkeeqqaarnagit. Pimmatiginnittarneq taamaallaat meeqqat atuarfiini kisimi pineq ajorpoq aammattaarli ilinniagaqarfiusuni allani aammalu suliffeqarfinni allani pisarluni. Soorunami meeqqat atuarfii tassanilu kommunit ajornartorsiutit taamaattut aaqqiissuteqarfiginissaanut akisussaaqataapput. Kisianni inersimasuusugut tamarluinnatta politikkerinit akisussaaffimmik annertuumik tigumminnittuniit, sulisuusut, ilinniartitsisut aammalu angajoqqaat tamattaalluta assigiimmik akisussaaqataavugut. Tassami inersimasut pissusaat pimmatiginnittarnerup pilertarneranut pequtaqaataanerpaanut ilaavoq.

Naalakkersuisup akissutaani ersarippoq misissuinerit arlaqartut ersersikkaat tamanna ajornartorsiutaasooq ajornartorsiutigeneralu annertusiartortoq. Taamaattumik ataatsimoorluta tamatta akisussaaqataanerput nassuerutigisigu akisussaaffiullu aaqqiissuteqarfiginissaa allanut ingerlateqqinnatigu.

Ilumoorpoq ilinniartitaanermut aqutsisoqarfik saqqummersitsinikummat sammisamut tunngasunik atortussianik pitsaalluinnartunik, kisianni ineriartorneq ima sukkatigaaq allaat atortorissaarutigut pimmatiginninneq atugaalersimasooq, taamaattumik tassuunatigit ineriartorneq aamma pisariaqartuassaaq. Atortorissaarutiniq atuineq meeqqat atuarfiini, ilinniagaqarfinni tamani suliffeqarfinnilu annertusiartorpoq, taamaalilluni atortorissaarutit aqutugalugit pimmatiginnittarneq ajornannginnerulerluni – tassuunatigit pimmatiginninneq ilinniartitsisunit, atuarfinnit, angajoqqaanit sulisitsisunillu takujuminaassinnaasarpooq. Taamaattumik sammisap oqallisigiuarnissaa pisariaqarpoq – inuttut inerikkiartornermi atuartitsinerup iluaniinnaanngitsoq aammattaarli ilinniartitsisut, allat atorfeqartut aammalu pisortat pikkorissartarnerannut ilanngullugu ulluinnarni sakkussatut atorsinnaalertussatut. Naalakkersuisoq Ane Lone Baggerip akissutimi eqqaavaa meeqqat atuarfiini toqqissisimaneq pillugu misissuinerit. Taannarpiaq 2015-mi meeqqat atuarfiannik naliliinerup kingorna nangitsinermi eqqaaneqarpoq. Taamanikkut ilinniartitaanermut naalakkersuisoqarfimmiit nalunaarutigineqarpoq, namminersornerullutik oqartussanut suliffeqarfik toqqissisimaneq pillugu misissuisitsisut, suleqatigigaat. Taamaattumik tamanna isumallualersitsivoq misissuineq atuarfinnut immikkut toqqarneqartunut piaartumik aallartinneqarsinnaasooq kingusinnerusukkullu meeqqat atuarfiini ilinniagaqarfinnilu tamani misissuisoqarsinnaanngorluni. Ajoraluartumik suliniut taanna qanoq ingerlanneqarsimanersoq tusagaqarfigeqqinnngilarput.

Ajornartorsiutit ataatsimoorluni aaqqiissuteqarfigineqarpata pitsaanerpaajuvoq – ataatsimoorluta ataqatigiinnikkut oqaloqatigiinnikkullu ajornartorsiutit aaqqiissuteqarfigisigit nammineq silarsuaaratta iluaniiginnarata, taamaalilluta allat aaqqiissuteqarnissaat utaqqiinnarnagu.

IMAKimi siulitaasutut peqatigiiffiit kattuffiillu suliniummik taassuminnga ullumikkut annertuumik suliniuteqareersut qujaffigerusuppakka – taamaakkaluartoq pinngitsoorneqarsinnaanngilaq tamarluinnatta ajornartorsiutit aaqqiissuteqarfiginissaanut akisussaaqataagatta.

Vi har alle et ansvar

Kommentarer til Naalakkersuisoq Ane Lone Baggers svar på § 37 spørgsmål fra Inatsisartutmedlems Aqqa Samuelson om mobning i folkeskolen.

Det er korrekt, at kommunerne har ansvaret for folkeskolen i Grønland, men det betyder ikke, at kommunerne og folkeskolen kan løse alle de problemer, der er i samfundet – herunder mobning. Mobning ved vi jo kan få fatale konsekvenser for den enkelte. Det er for nemt hele tiden at sige, at det må kommunerne og folkeskolen tage sig af uden at sikre sig at de nødvendige rammer - både menneskelige, økonomiske og kvalifikationer - er til stede.

Mobning finder jo ikke kun sted i folkeskolen men også i det øvrige uddannelsessystem og på arbejdspladser. Selvfølgelig har folkeskolen og dermed kommunerne et stort medansvar for at gøre noget ved disse problemer. Men alle voksne lige fra de øverste politiske beslutningstagere, ansatte, lærere, forældre og alle andre voksne har et stort medansvar. Det er de voksnes adfærd, der er en af de helt store medvirkende faktorer til, at mobning foregår.

Det fremgår jo klart af Naalakkersuisoqs svar, at flere undersøgelser har påvist, at det er et problem, og det er et stigende problem. Så lad os nu stå sammen og vedkende vores alles ansvar i stedet for at sige, at det er andres ansvar.

Det er korrekt, at uddannelsesstyrelsen har været med til at udgive noget rigtigt godt materiale om emnet, men med den udvikling der er med f.eks. digital mobning, skal der hele tiden ske en udvikling på området. Anvendelse af digitale værktøjer i folkeskolen og i det øvrige uddannelsessystem samt arbejdsmarkedet er i stor vækst, dette medfører nemmere adgang til f.eks. digital mobning – en form for mobning, som kan være svær at opdage både for lærere, skolen, forældre og arbejdsgivere. Det er derfor tvingende nødvendigt med stærk fokus på dette - ikke bare i faget personlig udvikling men også i alle kurser, der holdes for lærere, andre ansatte og ledere i anvendelse af disse værktøjer i dagligdagen.

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger omtaler i sit svar også eventuelle trivselsundersøgelser i folkeskolen. Dette emne var allerede oppe i forbindelse opfølgningen på folkeskoleevalueringen i 2015. Dengang blev det meldt ud, at departementet for uddannelse var i gang med et samarbejde med det firma, som lavede trivselsundersøgelser for selvstyret. Derfor havde man en forventning om, at det kunne komme i gang meget hurtigt på nogle udvalgte skoler for derefter at kunne anvendes i hele folkeskolen og uddannelsessystemet. Desværre har vi ikke hørt mere til dette projekt.

Problemer løses bedst i fællesskab – lad os nu stå sammen og tale sammen i stedet for at lukke os inde i vores egen lille lukkede verden og forvente andre tager sig af de problemer, der måtte være.

Som formand for IMAK vil jeg gerne sende en stor tak til de foreninger og organisationer, der allerede i dag laver et stort stykke arbejde på dette område – men det fritager ikke alle os andre for ansvar.

Nuuk den 6. december 2018

Birthe Therkildsen
IMAKip siulittaasua/ formand for IMAK

Mobil 543339